

Tadeusz Polak

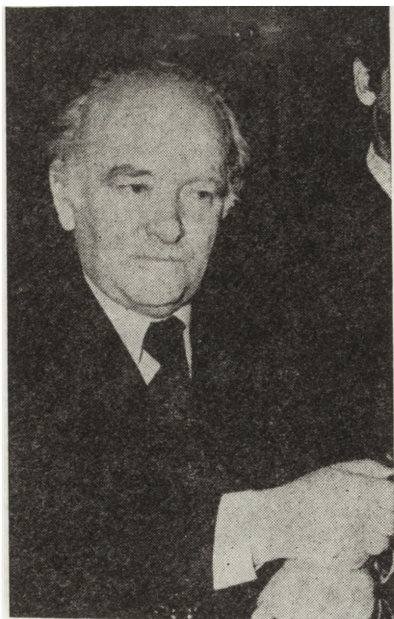
Dragi Tozija (1919-1983)

Ochrona Zabytków 38/2 (149), 131

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Dragi Tozija (1919–1983)

Dnia 18 marca 1983 r. zmarł przedwcześnie, pełniąc obowiązki służbowe w Lublanie, Dragi Tozija, znany i ceniony działacz społeczno-polityczny, humanista.

Urodził się na południu Macedonii, w położonym wśród gór miasteczku Resen, 4 października 1919 r. Od młodych lat interesował się postępowymi ideami, aktywnie uczestniczył w organizacjach młodzieżowych, w rozwoju ruchu robotniczego w Macedonii.

4 stycznia 1942 r. przyjęty został do Komunistycznej Partii Jugosławii. Uczestniczył w wojnie narodowo-wyzwoleńczej od 6 kwietnia 1941 r. aż do wyzwolenia, jako czynny oficer pułkownik Jugosłowiańskiej Armii Ludowej.

Po wyzwoleniu kraju pełnił wiele funkcji kierowniczych, m.in. był podsekretarzem stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, dyrektorem Radia i Telewizji w Skopje, przewodniczącym Komisji Kultury w Zgromadzeniu Socjalistycznej Republiki Macedonii oraz przewodniczącym Komitetu ds. Organów Społeczno-Politycznych tego zgromadzenia. 1 maja 1978 r. został dyrektorem naczelnym Republikańskiego Urzędu Ochrony Zabytków w Skopje. Dla ochrony dóbr kultury Macedonii poświęcił ostatnie lata swego życia, czynnie włączając się we wszystkie problemy konserwatorskie. Dbał o rozwój urzędu, podnosił skutecznie jego rangę, godnie reprezentował niełatwe problemy konserwatorskie. Wspierał podnoszenie kwalifikacji, szanował zdanie innych, umiał słuchać i analizować. Rozpoczął wiele działań organizacyjnych, konserwatorskich i badawczych, służących skutecznie ochronie i konserwacji zabytków.

Był przyjacielem Polski i polskich konserwatorów. Popierał wymianę specjalistów pomiędzy Urzędem Ochrony Zabytków w Skopje i Przedsiębiorstwem Państwowym Pracownie Konserwacji Zabytków. Gdy wystąpiła potrzeba pomocy w pracach snycerskich przy restytucji Zamku Królewskiego w Warszawie, zadeklarował bezpłatny w nich udział pięciu snycerzy z Ohridu. Pracowali oni cztery miesiące, rzeźbiąc girlandy dla Sali Tronowej. Oglądając dzisiaj Salę Tronową trzeba pamiętać, że w głównej mierze do jej dzisiejszej świetności przyczynili się mistrzowie z Ohridu, a także Dragi Tozija.

Za aktywną i bogatą w osiągnięcia działalność odznaczony był Dragi Tozija licznymi odznaczeniami państwowymi, krajowymi i zagranicznymi, m.in. „Za Zasługi dla Kultury Polskiej”.

Pochowany został w rodzinnej miejscowości Resen, gdzie rozpoczął drogę życia, walcząc czynnie o wyzwolenie i rozwój swojej Ojczyzny, którą kochał ponad wszystko.

Odszedł przedwcześnie z naszego grona Wielki Człowiek, Przyjaciel o szlachetnym sercu. Cześć Jego pamięci.

Tadeusz Polak